

Nr 233

av herr Johansson i Skärstad m. fl.
om vidgat inflytande för folkrörelserna över Sveriges Radios verksamhet.

Massmedia är det främsta instrumentet för ett fritt meningsutbyte och en allsidig upplysning i vårt land. Medborgarna har möjlighet att ta del av det informations- och nyhetsutbud som kanaliseras via press, radio och TV. Samtidigt som samhället måste garantera former för upplysning och information till människorna är det också angeläget att olika åsiktsriktningar får rättvisa möjligheter till informationsspridning.

Det är angeläget att verka för en decentraliserad nyhets- och opinionsförmedling som står fri från kommersiella ägarintressen eller starka enskilda gruppers ensidiga inflytande. Folkrörelserna har varit och bör även i framtiden vara en garanti mot en ensidig utveckling i fråga om massmedia. Från informations- och bildningssynpunkt är folkrörelserna mycket betydelsefulla.

Etermedias snabba utveckling har gett nya möjligheter för nyhets- och opinionsförmedlingen. Men trots ökade resurser för TV och ökade konkurrensmöjligheter för programutbudet inom Sveriges Radio har folkrörelsernas inflytande och möjligheter att direkt påverka och medverka i den egentliga programproduktionen och verksamheten inte ökat.

Mot bakgrund av att en större del av svenska folket är engagerad i organisatoriskt arbete i t. ex. fackföreningar, ideella, religiösa, politiska organisationer, idrottsrörelsen samt bildningsförbund, borde det vara en självklarhet att detta också återspeglas i Sveriges Radios verksamhet. De redan förekommande och ganska omfattande programinslagen i fråga om främst religiösa program och idrottsevenemang har stor lyssnar- och tittarfrekvens.

De idéskapande och produktionsskapande resurser som finns inom organisationerna tillvaratas dock icke i den utsträckning som är motiverad i Sveriges Radios produktion och verksamhet.

Över hela folkrörelsefältet, men kanske främst hos bildningsförbund, ideella och religiösa organisationer, finns kunskapsresurser som kan utnyttjas av Sveriges Radio.

Även om folkrörelsernas uppbyggnad och verksamhet är av differentierad karaktär med skilda ideologiska målsättningar utgör de ett väsentligt bidrag till den dialog som är grundläggande för åsiktsutbyte i en demokrati. Om denna dialog ges större möjlighet att kanaliseras genom Sveriges Radio skulle detta vara enbart till förmån för samhällsutvecklingen och människornas självförverkligande.

Folkrörelserna knöts från början till Sveriges Radio och innehar 40 procent av aktierna och representeras i företagets ledning. Men detta inflytande återspeglas tyvärr inte i TV:s produktion och programutbud. I

de enheter som under senare är byggts upp inom Sveriges Radio, t. ex. genom tillkomsten av två TV-kanaler, färg-TV, ett tredje ljudradioprogram och ett fristående och skattefinansierat utbildningsprogram, har folkrörelserna inflytande av enbart rådgivande karaktär.

Sveriges Radios verksamhet utvecklas och förnyas ständigt, och allt större krav ställs på främst TV:s expansion. Men tyvärr har kvantitets- och resursmässiga krav kommit att tränga undan kraven på högre kvalitet i TV-programmen. Den senaste tidens utveckling i fråga om programkvalitet är skrämmande. Till och med barnprogrammets karaktär har hamnat i nivå med de sämsta underhållningsprogrammen och valdsinslagen i främst TV.

Sveriges Radio har att själv ansvara för programmen, men samhället kan inte fransäga sig ansvar för att vårt lands största och viktigaste medium i fråga om upplysning och opinionsbildning får en utformning och uppbyggnad som inte skadar samhällets och medborgarnas intressen. Vår mening är därför att även konsumenterna i större utsträckning bör ta påverka Sveriges Radios verksamhet och programpolitik. Inom en inte alltför avlägsen framtid kan propäer väntas om tillkomsten av en tredje TV-kanal. Under den närmaste framtiden kommer sändningstiderna i de två nu förekommande TV-kanalerna att utökas väsentligt.

Enligt vår mening är det angeläget att folkrörelsernas intressen och betydelse som idéskapare och samhällsinformatörer tillvaratas.

Fackföreningar, ideella organisationer, svenska kyrkan, frikyrkosamfundet, idrottsorganisationer m. fl. bör redan nu beredas möjligheter till ett mera rättvist inflytande på programverksamheten, t. ex. genom övertagande av ansvaret för en egen programenhet i samarbete med Sveriges Radio. På sikt bör folkrörelserna få ansvaret för en egen TV-kanal.

Så t. ex. bör svenska kyrkan och frikyrkosamfundet självständigt få ansvara för gudstjänster och andra religiösa programinslag. Därigenom skulle samfundens intressen bättre tillvaratas vilket skulle möjliggöra t. ex. fler kristna barn- och ungdomsprogram än som är fallet.

Likaså skulle ideella organisationer, såsom nykterhetsorganisationer och studieförbund, medges möjlighet att producera och besluta om program som kan sändas inom en angiven produktionsram. Samma bör gälla för andra organisationer av rikskaraktär.

Vår mening är att själva utformningen av en programenhet för organisationerna bör bli föremål för utredning i samråd med de tre organisationerna.

Med hänvisning till det anförda hemställas

att riksdagen hos Kungl. Maj:t kräver utredning i syfte att bereda större möjligheter för folkrörelserna att ta inflytande över radio- och televisionsverksamheten inom Sveriges Radio.

Stockholm den 20 januari 1972

SVEN JOHANSSON (c)

i Skärstad

JOHN FRIKSSON (c)

i Backmora

TAGE SUNDKVIST (c)